

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ І СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

*Присвячено 215-річчю заснування
ХНПУ імені Г.С. Сковороди*

**СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ
В РІЗНИХ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУЦІЯХ**

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
22 ЛИСТОПАДА 2019 РОКУ**

ХАРКІВ – 2019

УДК 37.015.31:316.42
ББК 74.60
С91

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол № 6 від 05.11.2019 р.).

Сучасні реалії та перспективи соціального виховання особистості в різних соціальних інституціях: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Харків, 22 листопада 2019 р. / за ред. М.П. Васильєвої. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2019. 145 с.

Збірка містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої сучасним проблемам професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної галузі, реаліям і тенденціям розвитку професійної діяльності фахівців соціальних інституцій з вирішення актуальних проблем соціальної роботи.

Матеріали представляють інтерес для науковців і практиків у галузі соціальної і соціально-педагогічної діяльності, науковців-початківців (здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів спеціальності «Соціальна робота») й практиків – фахівців соціальних інституцій.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019.

© Кафедра соціальної роботи і соціальної педагогіки, 2019.

© Васильєва М.П., 2019.

ЗМІСТ

Тези науково-педагогічних працівників і фахівців соціальних інституцій.....	8
Васильєва М.П. ДО ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАГІСТРА СПЕЦІАЛЬНОСТІ «СОЦІАЛЬНА РОБОТА».....	8
Кабусь Н.Д. ПОТЕНЦІАЛ РІЗНИХ ВИДІВ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНИХ ГРУП.....	9
Костіна В.В. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ ДО РОБОТИ З ВРАЗЛИВИМИ КОНТИНГЕНТАМИ В УМОВАХ ПРОФЕСІЙНО-СПРЯМОВАНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА.....	11
Подберезський М.К. РОЛЬ І МІСЦЕ ПРАВОВОЇ ОСВІТИ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	13
Рассказова О.І. ОСВІТА ЯК ЧИННИК СОЦІАЛЬНОГО РЕАБІЛІТУВАННЯ ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ.....	14
Рижанова А.О. ДИНАМІКА СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЧОЛОВІЧОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ.....	16
Романова І.А. СОЦІАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ ЛІТНІХ ЛЮДЕЙ ЧЕРЕЗ СОЦІАЛЬНІ ГРОТЕКИ.....	17
Сайко Н.О. ВИХОВНІ АКЦЕНТИ СУЧАСНИХ ЗАКЛАДІВ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	18
Фомін В.В. ІСТОРИКО-ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАПРЯМІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ В УКРАЇНІ.....	20
Бистрицька Н.В., Кіршмар А.Г. СОЦІАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ЯК ВАЖЛИВА ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	22
Буйницька М.М. АКТУАЛЬНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ США.....	23
Василенко О.М. МЕТОДИ КОНСУЛЬТУВАННЯ З ОПОРОЮ НА СИЛЬНІ СТОРОНИ ПІДЛІТКІВ.....	24
Виноградова О.В. СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ДІТЬМИ З ІНВАЛІДНІСТЮ В ЦЕНТРІ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ ДЛЯ СІМ'Ї, ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	26
Гричанюк М.В. ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВНИЙ АСПЕКТ ПРАКТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СЛУЖБИ ПРОБАЦІЇ.....	27
Єсіна Н.О. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ІНТЕГРОВАНИХ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ ЯК ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ.....	30

Єсіна Н.О.
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ІНТЕГРОВАНИХ СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ ЯК ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Сьогодні ситуація в Україні пов'язана з економічними перетвореннями, які відбуваються на сучасному етапі реформування української державності, процесами демократизації та розбудови громадянського суспільства, які супроводжуються змінами в соціальній сфері, діяльності різних соціальних інститутів. Це впливає на становлення соціальної роботи як професійної діяльності і вимагає інноваційного підходу до надання соціальних послуг. Таким інноваційним підходом до організації соціальної роботи і системи надання соціальних послуг є інтегровані соціальні служби

Аналіз психолого-педагогічної літератури дозволив встановити, що проблемою інтеграцій у соціальній роботі займалися (О. Безпалько, Н. Горшина, Л. Ільчук,), організацією діяльності інтегрованих соціальних служб (О. Безпалько, І. Пеша).

Для того, щоб з'ясувати поняття і сутність інтегрованих соціальних служб, необхідно визначити поняття «інтеграція» взагалі.

Автори соціально-педагогічного словника визначають, що «інтеграція» - це сторона процесу розвитку, яка пов'язана з об'єднанням у ціле раніше різнорідних частин та елементів у сформованій системі або у новій системі, яка виникла з раніше непов'язаних елементів [5, с. 94].

Н. Горшина вважає, що інтеграція – це процес, у рамках якого певна громада створює умови для реалізації соціального потенціалу кожного індивіда – члена цієї громади [2, с. 85].

О. Безпалько розглядає інтеграцію як процес, у рамках якого певна спільнота забезпечує реалізацію максимального соціального потенціалу особистості шляхом покращення співпраці між різними соціальними інституціями, які функціонують у даному регіоні [1, с. 27].

На думку Л. Ільчука, інтеграція передбачає єдину систему планування соціальних послуг або соціального забезпечення, яка впроваджується і управляється разом з партнерами [3, с. 115].

Зазначимо, що інтеграція – це не злиття систем соціальних служб, вона спрямована лише на покращання співпраці між ними, за якої різні установи мають змогу розвиватися, досягати спільних цілей. Однією з таких цілей є запровадження «комплексного підходу» в наданні соціальних послуг сім'ям, які потребують одночасно декілька видів допомоги. Забезпечити якісну реалізацію комплексного підходу до кожного клієнта можуть інтегровані соціальні служби, використовуючи партнерство між соціальними інституціями.

Аналіз наукової літератури дав підстави виявити причини створення інтегрованих соціальних служб:

1. Взаємодія різних державних служб, що надають допомогу є недостатньо прозорою та не зовсім зрозумілою для громадян, які її потребують.
2. Зростає потреба в покращенні якості надання послуг в об'єднанні усіх урядових структур та державних установ в єдину модель для забезпечення соціальних послуг.
3. Брак обдуманого та запланованого взаємодії в процесі надання соціальних послуг призводить до того, що потреби громадян не задовольняються [4, с. 19].

Поряд з поняттям «інтеграція» у науковій літературі розглядається феномен «інтегровані соціальні служби».

О. Безпалько, І. Зверева розглядають інтегровані соціальні служби як комплекс спеціалізованих соціальних служб, які створюються відповідно до потреб членів громади і

реалізують певні напрями соціальної роботи, орієнтовані на надання адресної допомоги сім'ям і дітям у подоланні складних життєвих обставин, на основі інтегрованого підходу [1].

На думку І. Пеші, інтегровані соціальні служби – це система спеціалізованих соціальних служб, які створюються відповідно до потреб населення і здійснюють соціальну роботу на основі комплексного підходу з особами, які потрапили у складні життєві обставини [4].

Ми вважаємо, що інтегровані соціальні служби – це інноваційна технологія у соціальній роботі, яка спрямована на комплексне надання соціальних послуг населенню з метою відновлення втрачених соціальних зв'язків у тісній взаємодії з усіма соціальними інституціями громади. Соціальні працівники таких служб можуть ініціювати створення комплексу нових послуг та надання їх у різних галузях освіти, охорони здоров'я, соціального захисту.

Інтегровані соціальні служби через діяльність спеціалізованих соціальних служб як структурних підрозділів можуть реалізовувати соціальні послуги на рівнях громади (акції, рекламно-інформаційні кампанії, масові освітньо-виховні та профілактичні заходи); групи (школа усвідомленого батьківства, тренінги, волонтерські групи); клієнта (консультації, бесіди, інформації). [2, с. 80]

Отримувачами соціальних послуг, що надають такі служби можуть бути будь-які особи, які опинились у складних життєвих обставинах і не в змозі подолати їх самотійно.

Таким чином, інтегровані соціальні служби як інноваційна технологія у соціальній роботі спрямована на комплексне надання соціальних послуг населенню з метою більш якісного та повного розгляду і вирішення їх життєвих проблем.

Список використаних джерел:

1. Безпалько О.В. Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації: навчально-методичний комплекс/ за загл. ред. І.Д. Звереві. Київ: Фенікс, 2007. 528 с.
2. Горшина Н. Природа та особливості реалізації інтегрованих соціальних послуг в Україні. *Соціальна робота і освіта*. 2019. № 4. С 84-103.
3. Ільчук Л.І. Розвиток системи інтегрованих соціальних послуг в умовах децентралізації (на прикладі об'єднаних територіальних громад). *Соціально-трудова відносина теорія та практика: збірник наукових праць. Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*. Київ: КНЕУ, 2018. (1). С. 114-121.
4. Пеша І.В. Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Київ: Логос. 2005. 84с.
5. Соціально-педагогічний словник /за ред.. В.В. Радул. Київ: ЕксОб, 2004. 304с.

Макар Л.М.

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки

Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

ДІЄВІСТЬ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ В РОБОТІ З РІЗНИМИ ГРУПАМИ КЛІЄНТІВ

Соціальний вплив визначається дослідниками цього феномену як вплив на психіку людини, тому це поняття можна ототожнювати з поняттям “соціально-психологічний вплив”.

Вітчизняні дослідники у визначенні соціального впливу акцентують увагу на його діяльнісному аспекті. На думку В.М. Кулікова, психологічний вплив за своєю сутністю є “проникнення” однієї особистості (або групи осіб) в психіку іншої особистості (або групи осіб). Метою і результатом цього “проникнення” є зміна, перебудова індивідуальних або групових психічних явищ (поглядів, відносин, мотивів, установок, станів).

В.М. Куліков визначає поняття “вплив” через співвідношення з поняттям “дія”. “Дія” спрямована на фізичний об'єкт і виглядає як оперування цим об'єктом.